

386: Tamirci Taktığı Parçadan Kazanması Caiz mi?

Tarık Ebu Abdullah

31 Eki, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum, Siteden çokça faydalanıyorum Allah razı olsun. Bir sorum var cevaplarsanız sevinirim. Ben sanayide araba tamircisiyim. Müşteri arabasını getiriyor ve benden tamir etmemi istiyor, ben de tamir ediyorum. Tamir ettiğim kısımda bozuk parçalar oluyor. Gidip yedek parça servisinden bu eksik veyahut bozuk olan parçayı alıyorum ve arabaya takıyorum. Benim burada sormak istediğim; şayet araç sahibi gidip bu parçayı satın almak istese, örneğin; parça 100 TL. Ben gidip alırım isem, yedek parça servisinden çokça alış veriş yaptığım için 90 TL'ye alıyorum. Araba sahibine ise: "100 TL'ye aldım ve taktım diyorum." Bazı kimseler benim vekil konumunda olduğum için bu parayı almamın caiz olmadığını söylediler. Vekil, emanetçi olduğu için kendisini vekil tayin eden kişiden izin almadıkça para vs. şeyler alamazmış. Bilinmelidir ki, Türkiye'de özellikle sanayilerde bu işler hep böyle dönüyor. Yani tamirci vs. işler yapan kimseler genelde parça vs. şeylerin üzerinden para kazanıyorlar ama karşıdaki müşterinin bundan haber olmuyor.

CEVAP

Ve aleykumussalam ve rahmetullah. Hamd Allah'a mahsustur.

Muhterem kardeşim verdiğin örnek üzerinden konuşursak 90 TL'ye aldığın parçayı 100 TL'ye satın aldım ve taktım demen caiz değildir. Bu yalan ve müşteriye aldatma olur. Ama piyasada 100 TL'ye satılan parçayı senin 90 TL'ye alıp müşteriye 100 TL'ye satmanda bir beis yoktur. Aradaki 10 TL'lik fark müşterinin zararı değildir. Zira o parçayı piyasadaki emsal fiyatına uygun almıştır. Senin kazancın müşterinden değil senin ve parçacı arasındaki alışverişinizden gelmedir. Sen parçayı parçacıdan sahih bir satış akdiyle aldıktan sonra o parça senin mülküne geçmiştir ve aslen dilediğin fiyata satabilirsin. Ama elbette fiyat fahiş olmaması lazımdır bilakis fiyatı senin doğruluğun ve İslam ahlakın belirlemesi gerekir.

Bazı kimselerin senin vekil konumunda olduğunu söylemeleri doğru değildir. Bir şeyin tamiri (*mesela araba*) üzere yapılan sözleşme vekâlet sözleşmesi değil fukahanın dilinde İstisnâ' sözleşmesidir. Yani iki tarafın bir şeyi yapmak (bizim konumuzda tamir etmek) üzere sözleşmeleridir. Yapan (*tamir eden*) sözleşmeye konu olan şeyi (*arabayı*) gerekli olan parçaları da kendisi hazır ederek tamir etmeye taahhüt etmesidir.

Dolayısıyla müşteriye parçayı 100 TL'ye aldım değil de tamir ücretini müşteriye açıklarken falan parçanın fiyatı 100 TL'dir dediğin zaman sorun

kalmayacaktır. Allahu A'lem.